

Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut
Nunanullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik
Postboks 970
3900 Nuuk

Ulloq / Dato	08/05/2025
All. nr. / Brev nr.	2500025
J. nr.	43.03.00
Sull. / Sagsbeh.	hhol lok. 7431

Sendt til e-mail: isn@nanoq.gl , jdmn@jm.dk

Siusinaartumik pensionisaqarnermut maalaaruteqartarfik pillugu Namminersorlutik oqartussat nalunaarutaannut missingiut pillugit Qeqqata Kommuniata akissutaa

Qeqqata Kommunia isumaqarpoq Namminersorlutik Oqartussat siusinaartumik pensionisialinnut Naammagittaalliortarfissamik pilersitsiniarnerat pitsaasuusoq, malitsigisaanillu nalunaarummot nutaamut missingiummut tullinguuttunik oqaaseqaatissaqarluni:

1. § 16 imm. 1 kukkusumik innersuussinertaqarpoq, taanna § 5-imuunngitsoq § 6-imut innersuussisussaagalarpoq.
2. Suliami allagaatit: Missingiut naammagittaalliortumut - oqartussanuunngitsoq - suliami allagaatinik pissarsinissamut peqqusivoq. Kommuni piffissami aalajangiiffiusumi allagaatit kommunimit pigineqartut taamaallat tunngavigalugit sulisinnaasuseq pillugu aalajangiisinnaavoq, taamaalluni kommunip (naammagittaalliortuunngitsup) aalajangiinnermini allagaatit tigummisat tamaasa nassiunissaanut piffissaliisoqartariaqarpoq.
3. Pisortat tunngaviummik aalajangiinneranut paasissutissanik katersuivik-. Isumaginninnikkut naammagittaalliutini tunngaviummik aalajangiinnernut paasissutissanik katersuivimmik tamakkiisumik, nutartikkamik ullumikkut peqartoqanngilaq. Peqartoqannginnera innuttaasumut kommunimilu sullissusunik ajoqusiivoq. Suliami aalajangiinnerit tamarmik paasissutissanik katersuivimmi ujaasiviusinnaasumi kinaassutsimik isertuussisumik tamanut saqqummiussisarnissaanik naammagittaalliortarfik (suleriaasikkuusinnaavoq) peqquneqarsinnaanera siunnersuutigisariaqaraluarparput.
4. Atuutsitsilernerme paasissutissiilluni suliniartarnek Sulisinnaasuseq pillugu naammagittaalliutit siunissami Siusinaartumik pensionisiaqalernissamut naammagittaalliortarfimmot - Isumaginnimmermi naammagittaalliuteqartarfimmuunngitsoq ingerlasarnissaat pillugu innuttaasut

*Qeqqata Kommuniannut saaffiginnittoqartassaaq, inunnut ataasiakkaanut pinani.
Henvendelse bedes adresseret til Qeqqata Kommunia og ikke til enkeltpersoner.*

paasissutissiiffigineqassapput. Tamatuma eqqortumik iserfissanik sivikinnerusumillu sullissinernik qulakkeerinnissinnaassaaq.

5. Ullut 14-it- iluini tiguisimanermut uppersaasoqartarnissaa, pginnaasanut aalajangiinermut qaammat -ataaseq aamma aalajangiinissamut piffissaa (§§ 15-17) qaammatit arfinillit- atorneqartarnissaat tapersorsorparput, ilutigitillugu siunnersuutigaarput, Naammagittaalliuteqartarfik allattoqarnermut aningaasanik naammattunik pissarsitinneqassasoq aammalu Naammagittaalliuteqartarfiup piffissanik qaangiineri tamarmik siunnersuutigineqartutuut Naalakkersuisumut nalunaarusiorneqartassasut (§ 17 stk 2).
6. Kommunini (atorfilinniit pingajorarterutai isumaginninnikkut ilinniagaqanngitsut, Nuup avataani amerlanerullutik) sulisunik amigaateqarneq kukkunermut sullissinerullu sivitsoruttoorsinnaaneranut aarlerinaateqarpoq. Pisoq ukiuni aggersuni ajornerulissasoq naatsorsuutigineqarpoq. Tapersersuinissamut aaqqiissutitut siunnersuutigit tassaapput:
 - a) kommunit sullissisuinut qarasaasiakkut sulianut ilisimasalinnit ikiortissarsiorfik;-
 - b) suliffeqarfinni aamma nunami inuiaqatigiit aaqqissugaaneranni kalaallit nunaanni pissusiviusut tunngavigalugit isumaginnittoqarfinni aamma Majoriami sulisuusunut sulisinnaassutsimik nalilersuisarneq aamma piginnaanngorsarnissaaq pillugu (qarasaasiaq atorusunnaarnerulluni) ingerlaavartumik ilinniartitseqqiisarnerit;
 - c). Sukkanerusumik Nakorsanit nalilersuisarnissamut (Danmarkimi assigisaaniluunniit nakorsanit siunnersuisartuni telemedicin atorlugu nalilersuisarnerit ilanngullugit) peqqinnissaqarfimmik isumaqatigiissutit, Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfimmi sulianut ilinniagalinnik sulisunik annertuumik amigaateqartoqarmat aammalu ukiut tulluuttut ingerlanerani pisup ajorseriarnissaa naatsorsuutigineqarmat.
7. Isumaginninnikkut naammagittaalliuteqartarfimmik ataqatigiissaareqateqarneq: Innuttaasoq "issiaviit marluk akornanniilinniginniassamat" ingerlatitseqqiinnissamut periutsit ileqqunngortitat".
8. Pinartumik suliat (§ 9): Ajortoqarsinnaanera pinngitsoorumallugu siulittaasup aalajangiineri naammagittaalliuteqartarfimmit ukiumoortumik nalilersorneqartarnissaannik piumasaqaateqarpoq.
9. Qeqqata Kommuniata oqaatigissavaa, nakorsaq qinnuteqartup sulisinnaassusaannik peqqissutsikkut sulianik nalilersuissaguni, qinnuteqartoq annikinnerpaamik qaffasinnerpaamilluunniit siusinaartumik pensionisiaqalernissaanik eqqarsaasersornermut naliliineq ilaammat, aammalu Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu siusinaartumik pensionisiassat sorliunissaannik kommuni taamallaat tamakkiisumik nalilersuisussaasoq. Taamaattorli Qeqqata Kommunia isumaqarpoq, Siusinaartumik pensionit pillugit naammagittaalliuteqartarfimmi nakorsamik ilaasortaqarnissaa eqqarsaatersuutigineqartariaqaraluartoq, siulittaasup tulliatut ilaasortatulluunniit.

Naggataatigut Qeqqata Kommuniata nalunaarutigissavaa, ullummikkut tusarniaanermut

akissuteqarnissamut piffissarititaasup naanerani kommunalbestyrelsi ataatsimiititaliarlu nutaaq aatsaat inissititertussaammata tusarniaaneq taamaallaat allaffissornikkut suliaammat.

-----oooooooo-----

Qeqqata Kommunias høringssvar vedr. Udkast til Forslag til Selvstyrets bekendtgørelse om Førtidspensionsklagenævnet

Qeqqata Kommunia mener at det er godt at Selvstyret vil etablere et Klagenævn for førtidspensionister, og følgende bemærkninger til udkast til ny bekendtgørelse:

10. Der er henvisningsfejl ved § 16, stk. 1, som bør henvises til § 6, i stedet for § 5.
11. Sagsakter: Udkastet pålægger klageren – ikke myndighederne – at fremskaffe manglende akter. En afgørelse om arbejdsevne træffes kun på baggrund af de akter kommunen har på afgørelsestidspunktet, så der bør være frist for kommunen (ikke klageren) til at sende alle de akter kommunen havde adgang til da den har truffet sin afgørelse.
12. Offentlig principafgørelses-database. Der findes i dag ingen samlet, ajourført database over principielle afgørelser i sociale klagesager. Manglen skader både borgere og kommunale sagsbehandlere. Vi bør foreslå at klagenævnet pålægges (evt. via forretningsordenen) at offentliggøre alle praksisafgørende kendelser i anonymiseret form i en søgbar database.
13. Informationsindsats ved ikrafttræden. Borgerne skal orienteres om, at klager over arbejdsevnevurdering fremover skal til Førtidspensionsklagenævnet – ikke Det Sociale Ankenævn. Dette vil kunne sikre korrekte indgange og kortere sagsgange.
14. Vi bakker op om 14-dages kvittering, 1-månedes kompetenceafgørelse og 6-måneders afgørelsesfrist (§§ 15-17), Samtidigt forslår vi, at Nævnet tilføres tilstrækkelige sekretariatsmidler og at Nævnets overskridelser af frister rapporteres til Naalakkersuisoq som foreslået (§ 17 stk. 2).
15. Personalemangel i kommunerne (to tredjedele af ansatte uden socialfaglig uddannelse; endnu flere uden for Nuuk) medfører risiko for fejl og lange sagsforløb. Situationen forventes forværret i løbet af næste år. Vores forslag til støtteordninger er:
 - a). faglig hotline/peer-support til kommunernes sagsbehandlere;
 - b). kontinuerlige efteruddannelsesforløb (helst udelukkende online) om arbejdsevnevurdering og rehabilitering til medarbejdere på socialområdet og i Majoriaq på baggrund af reelle grønlandske forhold på arbejdsmarkedet og underliggende demografisk udvikling i landet;
 - c). aftaler med sundhedsvæsenet (herunder om telemedicinske vurderinger, fx fra lægelige konsulenter i Danmark, el.lign.) for hurtigere lægefaglig dokumentation, idet

der er tilsyneladende stor mangel på faguddannede personaler i sundhedsvæsenet i Grønland og situationen forventes forværret i løbet af næste år.

16. Koordinering med Det Sociale Ankenævn: Formaliseret procedure for videresendelse, så borgere ikke "falder mellem to stole".
17. Hastesager (§ 9): Kræves, at formandsafgørelser årligt evalueres af hele nævnet for at undgå glidebane.
18. Qeqqata Kommunia skal bemærke, at når en læge kommer med sundhedsfaglig vurdering af ansøgerens erhvervsevne, er vurdering med i overvejelserne af ansøgeren skal have mindste eller højeste førtidspension, og det er alene kommunens samlede vurdering af hvilket tildeling af førtidspension skal være, jf. Inatsisartutlov om førtidspension. Dog mener Qeqqata Kommunia at man bør overveje at have en læge med i Førtidspensionsklagenævn, enten som næstformand eller som medlem.

Afsluttende skal Qeqqata Kommunia meddele, at høringen kun er administrativt behandlet da den nye kommunalbestyrelse og udvalg først konstitueres i dag, som er høringens svarfrist.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta / Med venlig hilsen

Paneeraq Olsen
Atugarissaarnermut Pisortaq
Velfærdsdirektør

Hans Henrik Olsen
Atugarissaarnermi Immikkoortumi
Pisortap sulisuinut Pisortaq
Stabschef Området for Velfærd